

18. september - 25. nedelja med letom, nedelja svetniških kandidatov

Am 8,4-7

Starozavezno berilo je na to nedeljo odlomek iz knjige preroka Ámosa. Amos je najstarejši prerok, čigar dejanja in besede so zapisane v posebni knjigi. Kot Izaijev in celo Ozejev predhodnik nastopi Amos v severnem Izraelu (Samarija) malo pred sredino 8. stoletja v času znamenitega kraljevanja Jerobeáma II. (787-747 pred Kr.). To je bilo za kraljestvo desetih rodov zadnje cvetoče obdobje pred asirskim gospostvo nad vso deželo (721 pred Kr.). Kralj Jerobeám je izkoristil padec sosednje Sirije in je zasedel ozemlje vzhodno od Jordana, kjer so nekdam prebivali Izraelci, in te zmage so zbudile sanje o lastni veličini. Trgovske zveze s tujino so deželi sicer prinesle določeno blaginjo, hkrati pa tudi povečale družbene razlike.

Prerok Amos se predstavi kot pastir. Doma je iz Tekóe vasice blizu Betlehema. Prihaja pa prerokovat v severno kraljestvo, v svetišče v Bételu, morda tudi v prestolnico Samarijo in hoče s tem izpolniti posebno Božje poslanstvo, obenem pa pokaže, da je izvoljeno ljudstvo, čeprav versko in politično razdeljeno, v Božjih očeh vendarle eno samo ljudstvo. Ker s svojim oznanjevanjem kaže na krivice, ki jih počenjajo mogočniki, ga duhovnik iz Bétela zatoži pri kralju in izžene kot kršilca javnega reda. Ker ne more več oznanjati z živo besedo, se sam - ali skupina njegovih učencev - odloči zapisati svoja videnja in prerokbe, da bi to krožilo med ljudstvom.

Amos nastopa proti krivicam, ki so se razpasle v 8. stoletju pr. Kr. Celo verski prazniki so brezvestnim trgovcem služili za odiranje ubogih. Zmanjšati vrednost denarja, zvišati ceno, uporabljati varljivo mero, poceni kupovati od tistih, ki so v stiski in drago prodajati ničvredne stvari tistim, ki nujno potrebujejo - človeku se zdi, da ima pred seboj zapisnik seje današnjih vrhovnih svetovnih finančnikov, ki s svojo prefrigano gospodarsko politiko povzročajo svetovno krizo, v kateri so maloštevilni bogati vedno bogatejši, revni pa vedno revnejši. Za njimi pa uspešno capljajo manjši "politični bogovi", ki se dajejo voliti s praznimi obljubami.

Vsi ti pozablajo, kar pravi Bog na koncu Amosovega odlomka: »Ne, nikoli ne bom pozabil teh njihovih del!« Učimo se iz zgodovine: propadel je stari Rim, propadel je Napoleon, šel je Hitler, šel Lenin s Stalinom vred, šel je Tito. Danes so tam, kamor spadajo: na smetišču zgodovine. Tja bodo šli tudi današnji "politični bogovi", čisto vseeno, ali so vzhodni ali zahodni, tudi naši slovenski. Naša naloga je moliti, da bi se to zgodilo čimprej. Kar zadeva pa tiste, ki so capljali za bučno propagando in so nas s svojim nepremišljenim glasovanjem spravili v gnoj, v katerem tičimo do vratu, velja, kar je dal zapisati Plečnik na spomenik, ki stoji pred cerkvijo v Komendi: "Molimo za zdravo pamet!"